

Ontwikkelslag OU Onderwijswetenschappen

3 en 4 april 2023

Secretaris: Jessica van Rossum, Academion

Themagesprek 1: Formatieve Toetsing - academisch schrijven met e-portfolio

De opleiding denkt na over het ontwikkelen van een met technologie verrijkte leerlijn academisch schrijven en wil een e-portfolio-systeem gaan inzetten voor doorlopende monitoring. De opleiding vraagt zich hierbij af hoe om te gaan met generatieve artificiële intelligentie. Het panel benoemt dat het gebruik van AI verbieden niet houdbaar is. Het panel geeft de opleiding mee als uitgangspunt te nemen studenten ermee te leren omgaan en hen informatievaardigheden aan te leren. Zeker in onderwijswetenschappen is dit belangrijk, omdat het gebruik van generatieve artificiële intelligentie ook in het beroepenveld van onderwijskundigen een rol speelt. De nadruk kan in de toekomst meer komen te liggen op reflectie-, denk- en metavaardigheden van studenten. Het brengt voor de opleiding een verschuiving teweeg van studenten leren schrijven en bronnen integreren naar informatie beoordelen en bronnen checken op kwaliteit. De opleiding kan hiervoor een beoordelingskader opstellen met uitgewerkte criteria hoe om te gaan met generatieve artificiële intelligentie en hierover helder communiceren naar studenten. Het panel en de opleiding benoemden dat de OU als instelling voor online afstandsonderwijs deze ontwikkeling juist kan omarmen en er voorloper in kan zijn.

Themagesprek 2: Summatieve toetsing - Het scriptietraject

Het scriptietraject omvat 22,5 EC: 7,5 EC voor het Scriptieplan en 15 EC voor de Masterscriptie. De opleiding merkt op dat de doorlooptijd van het scriptietraject relatief lang is. De observatie van het panel was dat er relatief veel tijd en aandacht gaan naar het eindwerk en de voorbereiding daarop. De opleiding zoekt naar een manier om het scriptietraject efficiënt en effectief in te richten. De opleiding zou volgens het panel kunnen overwegen om scriptietrajecten groepsgewijs te laten plaatsvinden. Door de opleiding heen werken de studenten groepsgewijs aan opdrachten, totdat de scriptiefase aanbreekt. Dat werken studenten individueel uit. Mogelijk is een logische vervolgstap dat studenten ook hier groepsgewijs aan werken. Dit sluit goed aan bij de werkwijze die studenten gewend zijn tijdens de cursussen ervoor en maakt de overgang naar het zelfstandig scriptieproces minder groot.

Verder kan de opleiding overwegen meerdere vormen aan te bieden voor het uitwerken van de scriptie. Het doel van de scriptie is onder meer academisch leren schrijven. Studenten kunnen hiervoor bijvoorbeeld ook een wetenschappelijk onderbouwd beleidsstuk of een wetenschappelijke review uitwerken. Om aanvullend tegemoet te komen aan de competentie met betrekking tot wetenschappelijk communiceren, kunnen studenten bijvoorbeeld een workshop geven of infographic maken. De scriptie kan ook de vorm krijgen van een ontwerpgericht onderzoek, zoals nu gebeurt, met de nadruk op een evidencebased en creatief ontwerp afleveren dat relevant is voor de praktijk.

Gespreksthema 3: Leren en doceren met onderwijstechnologie

De opleiding vraagt zich af hoe ze onderwijstechnologie een goede plek in het curriculum kan geven, hoe het panel kijkt naar het belevings- en kennisniveau van studenten op dit vlak en hoe zich dit verhoudt tot mogelijke technologie die de opleiding aanbiedt. Vanuit de opleiding is er de wens om met studenten vanuit leertheoretisch perspectief producten te ontwikkelen. In de praktijk werken afgestudeerden echter vaak met standaard softwarepakketten. Onderwijstechnologie heeft nu een plek in de opleiding als doorlopende leerlijn, met drie niveaus van inzet van technologie aansluitend bij de behoefte en mogelijkheden van studenten. Daarnaast is de afstudeervariant 'Onderwijstechnologie' onderdeel van de opleiding. Deze is nog nieuw en er zijn nog geen studenten op afgestudeerd.

In de ogen van het panel gaat het bij onderwijstechnologie om een leven lang leren. De studenten van nu zullen zich later nieuwe technologieën eigen moeten kunnen maken. Studenten dienen zichzelf de vraag te

leren blijven stellen: waar dient de technologie toe, wat is het doel dat je ermee wilt bereiken? Het is daarmee een academische basiscompetentie: evidence-based leren werken en toetsend ermee omgaan. De opleiding kan een soort werkplaats bieden voor studenten vanuit ontwerpperspectief. In deze ontwerpbenadering kan de opleiding met studenten de eigen tools ontwikkelen en bouwen die in de opleiding nodig zijn en ze vervolgens onderzoeken. Dit opzetten vraagt kennis en vaardigheden van de docentenstaf. Om te beginnen kan de opleiding aangepaste inhouden en aanpakken inbouwen in de bestaande opleidingssetting en voor de nieuwe onderwijstechnologische richting uitgaan van bouwstenen die in de cursussen aanwezig zijn. Die kunnen dan verder in samenhang worden uitgebouwd.

Themagesprek 4: Zichtbaarheid en werving

De opleiding zoekt manieren om te werken aan zichtbaarheid en werving. Het panel benoemt dat de naamsbekendheid groter kan en dat onderwijskundigen inzetbaar en van grote waarde zijn voor een breed werkveld. Er is nu vaak de indruk van een enge sector, terwijl studenten er veel verschillende beroepen mee kunnen worden. Het is onbekend wat je met de opleiding kunt. Er heerst veelal een beeld dat de opleiding opleidt tot leraar en het verschil met Pedagogische Wetenschappen is vaak niet duidelijk.

Onderwijswetenschappen heeft automatisch een connotatie met onderwijs, maar is breder dan dat en omvat onderwijs- en opleidingswetenschappen. In verschillende sectoren waar wordt gewerkt met professional development en e-learning, is grote vraag naar mensen die opleidingen kunnen maken voor onder andere re- en upskilling. Daarbij zijn de vaardigheden van onderwijskundigen goed inzetbaar, denk aan kunnen werken in groepen, oplossingsgericht creëren, flexibele inzetbaarheid. De opleiding kan zich meer oriënteren op deze sectoren, het werkveld actief betrekken en breed uitdragen wat onderwijskundigen te bieden hebben voor deze sectoren. Ook kan de opleiding dit meer laten weerspiegelen in de namen van de vakken en deze toepasselijker en aansprekender formuleren. In de vakken kan duidelijker herkenbaar aandacht komen voor de onderwijskundige vraagstukken bij het begeleiden van leerprocessen. Denk daarbij ook aan aandacht in de cursussen voor het koppelen van technologie aan e-courses in het bedrijfsleven, levenlang leren, digitaal onderwijs, digitaal leren en corporate education.